

گنجینه سوال رایگان
+ پاسخ تشریحی

یاوران دانش

راه های ارتباطی با ما:

www.Dyavari.com

۰۲۱-۷۶۷۰۳۸۵۸

۰۹۱۲-۳۴ ۹۴ ۱۳۴

- ۱- با توجه به ویژگی‌های زبانی، ادبی و فکری سبک خراسانی، کدام بیت به این سبک سروده نشده است؟
- (۱) همیشه شاد و ندانستمی که غم چه بود / دلم نشاط و طرب را فراخ میدان بود
 - (۲) گل سوری به دست باد بهار / سوی باده همی دهد پیغام
 - (۳) عرضه کردم دو جهان بر دل کارافتاده / به جز از عشق تو باقی همه فانی دانست
 - (۴) مهتری گر به کام شیر در است / شو، خطر کن ز کام شیر بجوی

۲- کدام گزینه آرایه ترصیع دارد؟

- (۱) ای بسا شاعر که او در عمرم خود نظمی نساخت / ای بسا ناظم که او در عمر خود شعری نگفت
- (۲) بوستانی است صدر تو ز نعیم / و آسمانی است قدر تو ز جلال
- (۳) جفا پل بود بر عاشق شکستی / وفا گل بود بر دشمن فشاندی
- (۴) نسخ کن این آیت ایام را / مسخ کن این صورت اجرام را

۳- علامت و دسته‌بندی هجایی کدام گزینه درست است؟

- (۱) چه خوش است در فراقی همه عمر صبر کردن (- U - - | U - U U | - - U - | U - U U)
- (۲) یا رب که داده است این کمان آن ترک تیرانداز را (- U - - | - U - - | - U - - | - U - -)
- (۳) کاش به کوی نیستی خاک شوم که آن پری (- - - U | - U U - | - U - U | - U U -)
- (۴) مرنجان دلم را که این مرغ وحشی (- - | U - - U | - - U | - - U)

۴- از دیدگاه تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، در متن زیر چند خطا دیده می‌شود؟

«نخستین آثار نظم فارسی بعد از اسلام، ابتدا در خراسان بزرگ و سپس در سیستان پدید آمد. سبک خراسانی به سه سبک فرعی سامانی، عراقی و هندی تقسیم می‌شود. معروف‌ترین شاعران سبک خراسانی عبارت‌اند از: فردوسی، سعدی و مولوی»

(۱) شش (۲) هفت (۳) چهار (۴) سه

۵- در کدام گزینه آرایه ترصیع به کار نرفته است؟

- (۱) خرد زنده به جاودانی شناس / خرد مایه شادمانی شناس
- (۲) ای منور به تو نجوم جلال / وی مقرر به تو رسوم کمال
- (۳) ای کریمی که بخشنده عطایی و ای حکیمی که پوشنده خطایی
- (۴) روایتی ز جمالش به آسمان مه شد / حکایتی ز جلالش کتاب الله شد

۶- در کدام گزینه آرایه موازنه به کار نرفته است؟

- (۱) راه وصل تو راه پر آسیب / درد عشق تو درد بی درمان
- (۲) دل به امید روی او همدم جان نمی‌شود / جان به هوای کوی او خدمت تن نمی‌کند
- (۳) زهره مردان نداری، خدمت سلطان مکن / پنجه شیران نداری، عزم این میدان مکن
- (۴) این لطف کز لب لعل تو من گفتم که گفت؟ / وین تطاول کز سر زلف تو من دیدم که دید؟

- ۷- ویژگی‌های زبانی سبک خراسانی در کدام مصراع‌ها دیده می‌شود؟
 (الف) کمان را بمالید رستم به چنگ
 (ب) به فتراک بر بست پیچان کمند
 (ج) توحید تو خواند به سحر مرغ سحرخوان
 (د) به دریا در منافع بی‌شمار است
 (ه) من به باغ آمدم به باغ خُرام
- ۱) الف - ج - ه ۲) ب - د - ج ۳) ه - ب - د ۴) د - الف - ب - ه
- ۸- در کدام گزینه به ترتیب ویژگی نثر غزنوی و سلجوقی و نثر سامانی به چشم می‌خورد؟
 (الف) افزایش کاربرد لغات عربی
 (ب) حذف افعال به قرینه
 (ج) بهره‌گیری کمتر از لغات عربی
 (د) ایجاز و اختصار در لفظ و معنا
 (۱) الف و ب (۲) د - ج (۳) د - الف (۴) ب - ج
- ۹- در کدام گزینه به پدیده‌ی عمده‌ی زبان فارسی از قرن سوم تا میانه‌ی قرن پنجم به‌درستی اشاره شده است؟
 (۱) درآمیختن زبان فارسی با لغات زبان مغولی
 (۲) آمیختگی با واژه‌ها، نام و لقب‌های رایج در عصر غزنوی و سلجوقی
 (۳) گسترش زبان فارسی دری و آمیزش آن با کلمات و لغات نواحی شرقی ایران
 (۴) نشر و گسترش زبان فارسی در هندوستان و آسیای صغیر، یعنی در نواحی شرقی و غربی بیرون از ایران
- ۱۰- در کدام گزینه، ویژگی‌های فکری شعر سبک خراسانی دیده می‌شود؟
 (۱) رضا به داده بده وز جبین گره بگشا / که بر من و تو در اختیار نگشاده است
 (۲) کسی کو خرد را ندارد ز پیش / دلش گردد از کرده‌ی خویش، ریش
 (۳) نوبت زهدفروشانِ گران‌جان بگذشت / وقتِ رندی و طرب کردن رندان پیدا است
 (۴) عقل در شرحش، چو خر در گل بخفت / شرح عشق و عاشقی هم عشق گفت
- ۱۱- کدام گزینه، آرایه «ترصیع» دارد؟
 (۱) بوستانی است صدر تو ز نعیم / و آسمانی است قدر تو ز جلال
 (۲) ای بسا شاعر که او در عمر خود نظمی نساخت / ای بسا ناظم که او در عمر خود شعری نگفت
 (۳) نسخ کن این آیت ایام را / مسخ کن این صورت اجرام را
 (۴) جفا پل بود، بر عاشق شکستی / وفا گل بود، بر دشمن فشاندی
- ۱۲- علامت و دسته‌بندی هجایی کدام گزینه، درست است؟
 (۱) چه خوش است در فراقی همه عمر صبر کردن (- U - - | U - UU | - - U - | U - UU)
 (۲) یارب که داده است این کمان آن ترک تیرانداز را (- U - - | - U - - | - U - - | - U - -)
 (۳) کاش به کوی نیستی خاک شوم که آن پری (- UU - | - U - U | - UU - | - - - U)
 (۴) مرنجان دلم را که این مرغ وحشی (- - | U - - U | - - U | - -)
- ۱۳- واژه‌های زیر به ترتیب با واژه‌های کدام گزینه، وزن عروضی یکسانی دارند؟
 «سبلان - شکرین - رهیدن - آتشفشان»
 (۱) بر خود - به حجاب - شکایت - نام آشنا
 (۲) برو ای - دو ملک - نداشتم - صدآفرین
 (۳) خود من - خفقان - حکایت - دریادلان
 (۴) چه کنم - مرنجان - نبستی - هرآینه

۱۴- در همه‌ی گزینه‌ها آرایه‌ی «موازنه» وجود دارد، به جز

- (۱) شاکر نعمت به هر مقام که بودیم/ داعی دولت به هر طریق که هستیم
- (۲) غلام نرگس مست تو تاجداران‌اند/ خراب باده‌ی لعل تو هوشیاران‌اند
- (۳) شاه‌ی که رخس او را دولت بود دلیل/ شاه‌ی که تیغ او را ایزد نشانه کرد
- (۴) کار خام دشمنان را آب شو آتش مباش/ نقش نام دوستان را موم شو آهن مباش

۱۵- تأثیر موسیقایی «موازنه» در کدام گزینه برجسته‌تر و گوش‌نوازتر است؟

- (۱) مگو ز عقل که دام فریب خودرایی است/ مبین به علم که آینه‌ی خودآرایی است
- (۲) ما ز تاب افتاده‌ایم، از آب و تاب ما مگوی/ ما ز کار افتاده‌ایم، از کار و بار ما مگوی
- (۳) بهشت عدن به حسن رسیده می‌ماند/ بهار خلد به خط دمیده می‌ماند
- (۴) از مروّت لطیف‌منزل تر/ وز قناعت خفیف‌محمل تر

۱۶- کدام گزینه، در «قلمرو فکری» سبک خراسانی سروده نشده است؟

- (۱) به روز نیک کسان، گفت تا تو غم نخوری/ بسا کسا که به روز تو آرزومند است
- (۲) نقد صوفی نه همه صافی بی‌غش باشد/ ای بسا خرّقه که مستوجب آتش باشد
- (۳) شاد زی با سیاه‌چشمان، شاد/ که جهان نیست جز فسانه و باد
- (۴) دلا تا کی همی جویی منی را؟/ چه داری دوست، هرزه دشمنی را؟

۱۷- کدام عبارت درباره‌ی «ادبیات قرن چهارم و نیمه‌ی اوّل قرن پنجم» نادرست است؟

- (۱) در زمان سامانیان، بخار عمده‌ترین مرکز فرهنگی به‌شمار می‌آمد.
- (۲) رایج‌ترین انواع شعر فارسی در این دوره، «حماسی»، «مدحی» و «غنایی» بود.
- (۳) نثر این دوره، ساده و روان است و بیشتر به موضوع‌های عاشقانه و عارفانه توجّه دارد.
- (۴) مدیحه‌سرایی در این دوره با شاعران بزرگ درباری و مدح پادشاهان و رجال دربار جایگاه خود را پیدا کرد.

۱۸- کدام بیت دارای آرایه‌ی «موازنه» است و با بیت «رخ از ما تا به کی پنهان کند عید؟/ هلال آنک به ابرو می‌نماید» وزن یکسانی دارد؟

- (۱) راه وصل تو راه پرآسیب/ درد عشق تو درد بی‌درمان
- (۲) وجودی دارم از مهرت گدازان/ وجودم رفت و مهرت هم‌چنان هست
- (۳) بدان حجت که دل را زنده دارد/ بدان آیت که جان را بنده دارد
- (۴) برند از برای دلی بارها/ خورند از برای گلی خارها

«بانک سوال موسسه یاوران دانش»

۱۹- با توجّه به «ویژگی‌های زبانی»، کدام بیت متعلّق به «سبک خراسانی» نیست؟

- (۱) منم مر تو را پسندم تو مرا پسندی/ من سوی تو گرایم تو سوی من گرایی
- (۲) تا به شاه‌ی نشستنی از پی تو/ هفت کشور همی شود هفتاد
- (۳) طیب طیب‌آستان، طایر کعبه‌آشیان/ گوهر کان لامکان اختر برج کبریا
- (۴) هرآینه چون زیان کرد بر خریده‌ی نو/ ز من بپوشد کایدون ستوده نیست زیان

۲۰- کدام گزینه با ابیات زیر تناسب معنایی بیشتری دارد؟

- «مهرتری گر به کام شیر در است/ شو، خطر کن ز کام شیر بجوی
یا بزرگی و عزّ و نعمت و جاه/ یا چو مردانت مرگ رویاروی»
(۱) درون خاک بنخسبد چو زر در آخر کار/ شهی که افسر زرّین بر آسمان ساید
(۲) کسی بر آسمانت گر رساند از ره تعظیم/ اگر دستت دهد، او را دهی با خاک یکسانی
(۳) هرکه غافل شد ز معنی، عاقبت باطل شود/ کاه چون بی‌دانه گردد، خرج آب و گل شود
(۴) از جویبار همّت، تخمی که آب گیرد/ گر زیر خاک باشد، بالای آسمان است

۲۱- در کدام گزینه آرایه‌ی «ترصیع» به کار رفته است؟

- (۱) رنج عاشق باز کی گردد به دستان و فسوس؟/ شام عاشق صبح کی گردد به تسبیح و نماز؟
(۲) مرد دانا آن بود کاو را بود با عقل قال/ صبح روشن زان بود کاو را بود با روز راز
(۳) کار خام دشمنان را آب شو آتش مباش/ نقش نام دوستان را موم شو آهن مباش
(۴) ما ز بالایم و بالا می‌رویم/ ما ز دریایم و دریا می‌رویم

۲۲- با توجه به علائم هجایی در چند مورد «حذف همزه» به کار رفته است؟

- «بادآورده: U --- / پلنگ افکن: U - U -- / گل اندام: U --- / پیام‌آور: U --- / خوش اندام: U --- / کارآزموده: U - U --»

(۴) ۲

(۳) ۳

(۲) ۴

(۱) ۵

۲۳- در کدام بیت ویژگی زبانی «استفاده از دو نشانه برای یک متمم» وجود دارد؟

- (۱) برخاستمش به بر گرفتم/ بفرود هزار جان به جانم
(۲) که در خانه با یار خوردن جگر/ به است از شکر در مقامی دگر
(۳) همه دوسان بر تو بر دشمن‌اند. به گفتار با تو به دل با من‌اند
(۴) دریغ آن دوستی با من به یک بار/ شدی در جنگ و خشم از سر گرفتی

۲۴- در کدام گزینه آرایه‌ی «ترصیع» به کار نرفته است؟

- (۱) هم عقل دویده در رکابت/ هم شرع خزیده در پناهت
(۲) زبانش توان ستایش نداشت/ روانش گمان نیایش نداشت
(۳) غیرت از این پرده میانش گرفت/ حیرت از آن گوشه عنانش گرفت
(۴) برگ بی‌برگی بود ما را نوال (= عطا و بخشش)/ مرگ بی‌مرگی بود ما را حلال

۲۵- در کدام عبارت، آرایه‌ی «موازنه» دیده می‌شود؟

- (۱) از دریچه‌ی چشم مجنون باید در جمال لیلی نظر کردن، تا سرّ مشاهده‌ی او بر تو تجلّی کند.
(۲) وگر هنرمند از دولت بیفتد، غم نباشد، که هنر در نفس، خود دولت است.
(۳) جان ما را صفای خود ده و دل ما را هوای خود ده.
(۴) اغلب اوقات به بازیچه فراهم نشستندی و لوح درست‌ناکرده در سر هم شکستندی.

۲۶- کدام گزینه با بیت «مرنجام دلم را که این مرغ وحشی / ز بامی که برخاست مشکل نشیند» تضاد مفهومی دارد؟

- (۱) دل است ای خردمند زندان راز / چو گفתי نیاید به زنجیر باز
- (۲) دلم را مشکن و در پا مینداز / که دارد در سر زلف تو مسکن
- (۳) تیرگی حال خویش پیش که روشن کنم / چون دلم از دوستان هیچ صفایی ندید
- (۴) دل از سر کوی تو اگر پای کشیده است / باز آمدنش زودتر از رنگ پریده است

۲۷- در کدام گزینه «ترصیع» وجود دارد؟

- (۱) جفا پل بود، بر عاشق شکستی / وفا گل بود، بر دشمن فشاندی
- (۲) نظر تا کنی عرض نقل است و می / نفس تا کشی، حرف چنگ است و نی
- (۳) یا ز غیرت هدر کنم خونت / یا به طوفان تلف شود خونم
- (۴) ای ماه یگانه چند خسبی / وی شاه زمانه چند خسبی

۲۸- تلفظ و معنی واژه‌ی «ملک» در کدام گزینه متفاوت است؟

- (۱) قرار گیر زمانی که ملک روی زمین / به بی‌قراری دور زمان نمی‌ارزد
- (۲) ز فرّ شاه شمس‌الدین شده تبریز صد چون چین / ملک نیز آمد از رضوان سلام آورد مستان را
- (۳) ما کنج دل به روضه‌ی رضوان نمی‌دهیم / این گوشه را به ملک سلیمان نمی‌دهیم
- (۴) دیشب دلم ز ملک دو عالم خبر نداشت / جانم ز غم برآمد و از غم خبر نداشت

۲۹- مفهوم بیت «کنون زمانه دگر گشت و من دگر گشتم / عصا بیار که وقت عصا و انبان بود» با کدام گزینه متناسب نیست؟

- (۱) هوس پختن از کودک ناتمام / چنان زشت ناید که از پیر خام
- (۲) از مرگ نیندیشم جان گر به تو پیوندد / پیری چه زیان دارد گر عشق جوانستی
- (۳) پیر که بر رسم جوانان زید / مرده بود گرچه به صد جان زید
- (۴) پیر شدی پیشه‌ی پیران پذیر / زشت بود لعب جوانان ز پیر

۳۰- نظم هجاها در کدام گزینه، متفاوت است؟

- (۱) اگر هوشمندی به معنی گرای / که معنی بماند نه صورت به جای
- (۲) عجب نیست از گل که خندد به سروی / که در این چمن پای در گل نشیند
- (۳) حلال است رفتن به صحرا، ولیک / نه انصاف باشد که بی ما روند
- (۴) بگو تا سوار آورم زابلی / که باشند با خنجر کابلی

۳۱- نمودار هجاها در بیت زیر کدام است؟

«چه کار اندر بهشت آن مدّعی را / که میل امروز با حوری ندارد»

(۱) - - - U - - - U - - - U	(۲) - - U - - - U - - - U
(۳) - U - - U - - U - - U	(۴) - U U - - U U - U - U

۳۲- در کدام گزینه به الگوی هجایی مصراع «تا تو در دیوار فکرش نقش خود بنگاشتی» اشاره شده است؟

(۱) - U - - - U - - - U - - - U	(۲) - U - - U - - - U - - - U
(۳) - U - U - - U - U - U - - U	(۴) - U - - U - - U - - U - - U

۳۳- همه‌ی بیت‌های کدام گزینه با بیت «کی رفته‌ای ز دل که تمنا کنم تو را؟/ کی بوده‌ای نهفته که پیدا کنم تو را؟» تناسب معنایی دارند؟

- (الف) گرچه بی‌قدرم، ولی از دیده چگون غایب شوم/ هم‌چو ماه عید مردم جست‌وجویم می‌کنند
(ب) معرفت قدیم را بعد حجاب کی شود/ گرچه به شخص غایبی در نظری مقابلم
(ج) چون تو حاضر می‌شوی من غایب از خود می‌شوم/ بس که حیران می‌ماندم و هم در سیمای تو
(د) ما پراکندگان مجموعیم/ یار ما غایب است و در نظر است
(ه) آن‌چه در غیبت ای دوست به من می‌گذرد. نتوانم که حکایت کنم الا به حضور
- (۱) الف - ب (۲) ب - د (۳) ج - ه (۴) الف - ه

۳۴- با توجه به وزن و ترتیب هجاها کدام گزینه را می‌توان در جای خالی بیت زیر قرار داد؟
«نرسد ناله‌ی سعدی به کسی در همه عالم/ که نه کز سر دردی است فغانش»

(۱) هر روز گوید (۲) فریاد کشید (۳) تصدیق کند (۴) باور کند

۳۵- سبک کدام عبارت متفاوت است؟

- (۱) نیت را اندر کارها سلطان عظیم است و برهان صادق، که بنده به یک نیت از حکمی به حکم دیگر شود، بی از آن که بر ظاهرش هیچ تأثیر پدیدار آید.
(۲) پس این حجاب وی را در عالم مزاجش افتاده است به تعلق طبایع بدو و به تصرف عقل اندر او، تا لاجرم به جهلی بسنده‌کار شده است و مر حجاب خود را از حق به جان خریدار.
(۳) از وی یاری خواست. یاری کرد تا کار نیکو شد. بعد از آن هزار درم وام خواست، گروگان طلبید، گفت گروگان ندارم. گفت نشابور مرا ده. نشابور بدو داد.
(۴) سرای ما گذرنده است و احوال ما اندر او عاریت و نفّس‌های ما به شمار و کاهلی ما ظاهر. پس عمارت سرای فانی از جهل باشد، و اعتماد بر حال عاریتی از بَلَه.

۳۶- کدام گزینه با الگوی هجایی «UU - U - UU -- U - U - UU --» قابل تطبیق است؟

- (۱) هر که می‌وزد درختی در سراستان معنی/ بیخش اندر دل نشاند تخمش اندر جان بکارد
(۲) اگر عاقل بود داند که مجنون، صبر نتواند/ شتر جایی بخواباند که لیلی را بود منزل
(۳) تا که خرابم نکند کی دهد آن گنج به من؟/ تا که به سیلم ندهد کی کشدم بحر عطا؟
(۴) بسم از هوا گرفتن که پری نماند و بالی/ به کجا روم ز دست؟ که نمی‌دهی مجالی

۳۷- براساس تقسیم‌بندی بهار و با توجه به دوره‌های تاریخی، نشر فنی در فاصله‌ی چه سال‌هایی رواج و غلبه داشته است؟

- (۱) ۶۰۰ تا ۱۲۰۰ ه.ق (۲) ۵۵۰ تا ۶۱۶ ه.ق (۳) ۴۵۰ تا ۵۵۰ ه.ق (۴) ۶۱۶ تا ۷۲۰ ه.ق

۳۸- با توجه به ویژگی‌های سبکی، ابیات زیر می‌تواند سروده‌ی کدام شاعر باشد؟

- «بهار تازه دمید ای به روی، رشک بهار/ بیا و روز مرا خوش کن و شراب بیار
همی به روی تو ماند بهار دیاروی/ همه سلامت روی تو و بقای بهار
بهار تازه اگر داردی بنفشه و گل/ تو را دو زلف بنفشه است و هر دو رخ گلزار
رخ تو باغ من است و تو باغبان منی/ مده به هیچ‌کس از باغ من گلی، ز بهار»
- (۱) کلیم کاشانی (۲) عبدالرحمان جامی (۳) فرخی سیستانی (۴) سعدی

- ۳۹- با توجه به ویژگی‌های سبکی نثر دوره‌های سامانی، غزنوی و سلجوقی، متن زیر از کدام اثر انتخاب شده است؟
«اولی‌تر مسموعات مر دل را به فواید و سرّ را به زواید و گوش را به لذات کلام ایزد عزّ اسمه است، و مأمورند همه‌ی مؤمنان و مکلف، همه‌ی کافران از آدمی و پری به شنیدن کلام باری تعالی.»
- (۱) ترجمه‌ی تفسیر طبری (۲) کشف‌المحجوب (۳) التّفهیم (۴) تاریخ بلعمی

۴۰- در کدام عبارت آرایه‌ی «ترصیع» وجود دارد؟

- (۱) در قعر بحر مودّت چنان غریق بود که مجال نفس نداشت.
(۲) چنان بی‌خود از جای برجستم که چراغم به آستین کشته شد.
(۳) دانشمندی را دیدم به کسی مبتلا شده و رازش برملا افتاده.
(۴) دانایی ده که در راه نیفتیم، بینایی ده که در چاه نیفتیم.